

Het nieuwe gezicht van Noordwijk

'Het Zonne-akkoord in regentijd'

COALITIEAKKOORD 2010 – 2014

21 APRIL 2010

**PUUR NOORDWIJK
NOORDWIJK VVD/JES
CDA NOORDWIJK**

PUUR NOORDWIJK
OOG&OOR VOOR NOORDWIJKERS

1 Noordwijk VVD/JES

CDA
Noordwijk

Inhoudsopgave

Samengevat: wat is over vier jaar bereikt.....	2
1. Inleiding: met de uitgangspunten voor samenwerking	3
2. De 10 thema's van uw gemeente Noordwijk	5
• Dienstverlening	5
• Veiligheid	6
• Wonen	7
• Werken en economie	10
• Leven.....	12
• Leren	13
• Vrije tijd	14
• Bereikbaarheid	16
• De gemeentelijke organisatie	18
• Financiën op orde	20

Bijlage:

1. Portefeuilleverdeling

Samengevat: wat is over vier jaar bereikt

Noordwijkers kunnen de komende vier jaar het volgende verwachten met een doorkijk naar 2020.

1. De Noordwijker staat centraal en merkt dat aan een servicegerichte kleine gemeente die dagelijks werk maakt van dienstverlening.
2. Op straat en in de wijken is het zichtbaar geworden dat de gemeente prioriteit heeft gegeven aan veiligheid. Politie en lichtblauwe brigade dragen samen bij aan de veiligheid van Noordwijk en onfatsoenlijk gedrag wordt gestraft.
3. Noordwijk kent een gematigde en beheerste groei naar maximaal 30.000 inwoners, waar jong en oud naar tevredenheid wonen in een 'oase' van groen.
4. De inwoners van de gastvrije bloemenbadplaats zijn in staat om in eigen levensonderhoud te voorzien. Er wordt ruimte gegeven aan de ontwikkeling van een bloeiende economie. Vanzelfsprekend staat daarbij niemand aan de kant.
5. Het is goed leven en oud worden in Noordwijk. De voorzieningen en de zorg zijn altijd bij de hand en de menselijke maat staat voorop.
6. De jongeren van Noordwijk kunnen beschikken over een kwalitatief hoogwaardig onderwijs dat de weg vrijmaakt naar een zelfstandige toekomst.
7. Noordwijk is een cultureel en sportief dorp met een rijk evenementen en verenigingsleven, met actieve betrokkenheid van vrijwilligers.
8. De investeringen in de bereikbaarheid geven de mogelijkheid om op diverse manieren mobiel te zijn binnen en buiten de gemeente.
9. Een gemeentelijke organisatie die door te investeren in eigen talent bestaat uit betrokken medewerkers die maatschappelijke waardering ontvangen voor hun inspanningen.
10. De financiën zijn op orde en financieel moeilijke keuzes worden niet uit de weg gegaan.

De komende vier jaar worden de mouwen opgestroopt om dit voor de Noordwijkers te bereiken. Dit is het nieuwe gezicht van Noordwijk.

1. Inleiding: met de uitgangspunten voor samenwerking

Het nieuwe gezicht van Noordwijk

Daadkrachtig, met visie en lef, vóór en mét de Noordwijkers. Een samenleving die haar 'dorpse' karakter koestert en zich tegelijkertijd voor wat betreft de gemeentelijke organisatie, werkgelegenheid en de kwaliteit van leven, wonen en vrije tijd aan de hoogste standaarden kan meten. Een gemeente die de inwoners echt centraal stelt en openstaat voor nieuwe initiatieven. Waarbij 'betere dienstverlening' niet het zoveelste modieuze woord is, maar staat voor een grondhouding hoe het ambtelijk apparaat en het bestuur het werk oppakken en uitvoeren. Integer, transparant, fatsoenlijk, financieel verantwoord, oplossings- en toekomstgericht werken aan het nieuwe gezicht van Noordwijk.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010 hebben de grootste politieke partijen - PUUR NOORDWIJK, Noordwijk VVD/JES en CDA Noordwijk - met elkaar afgesproken om in gezamenlijkheid en collegiaal leiding te geven aan het bestuur van de bloemenbadplaats. Daarbij is het de inzet om bij voorstellen zo breed mogelijk draagvlak te creëren binnen de samenleving en de gemeenteraad. De oppositie wordt daarbij uitdrukkelijk uitgenodigd om mee te denken en een bijdrage te leveren.

De coalitie zal vanuit de Toekomstvisie Noordwijk 2025 oog en oor richten op zaken die de inwoners van Noordwijk belangrijk vinden en van daaruit ruimte geven aan ontwikkelingen. Op die manier wordt de 'bestuurderscultuur' uit het verleden omgebogen naar een 'bewonerscultuur'. Het bestuur kan daarin echter niet alleen opereren. Noordwijk maken we met z'n allen. De inwoners hebben ook hun inbreng. Dat wordt merkbaar in de communicatie vanuit de 'Voorstraat' en in het betrekken van de Noordwijkers bij de besluitvorming.

De financieel-economisch zware tijden treffen helaas ook Noordwijk. Particuliere initiatieven, investeringen en werkgelegenheid staan onder druk. Dit vraagt zeker nu om een meedenkende overheid die durft te handelen en in staat is om los te laten. De recessie is van grote invloed op de financiële huishouding van de gemeente. In de komende jaren zullen de inkomsten uit het gemeentefonds aanzienlijk afnemen en ook de eigen inkomstenbronnen van de gemeenten staan onder druk. Daar kunnen we de ogen niet voor sluiten. Er ligt een grote taakstelling om de financiële toekomst van Noordwijk op rechte koers te houden. Het zal nodig zijn om scherpe keuzes te maken en vaker zaken over te laten aan particulier initiatief.

Deze coalitie in een nieuwe samenstelling behoudt het goede uit de voorbije periode(s). Het coalitieakkoord bouwt voort op de eerder vastgestelde beleidsmatige fundamenten. Echter, waar innovatie en voortschrijdend inzicht verbetering betekenen, zal dat de voorkeur krijgen. Dat geldt ook voor de uitvoering van bestaande ruimtelijke plannen.

Het coalitieakkoord is opgebouwd uit tien aansprekende thema's. Op een kernachtige wijze worden de voorstellen beschreven. Steeds vanuit de positie van de Noordwijker, die zich moet kunnen herkennen in een kleine, goed functionerende gemeente. Die doet wat zij zegt en op een heldere wijze zegt wat zij doet.

Dit coalitieakkoord is de basis van het werk voor de komende vier jaar. Het is echter geen akkoord dat 'in beton gegoten' is. Jaarlijks wordt bij de behandeling van de Kadernota in de gemeenteraad gezien of veranderende omstandigheden een koersaanpassing op onderdelen nodig maken. In het voorjaar van 2012 ziet de gemeenteraad terug op de voorbije twee jaar, en blikt zij vooruit naar het einde van de raadsperiode.

Met opgestroopte mouwen is na de verkiezingen in Hotel Zonne enthousiast aan de vorming van een nieuwe coalitie gewerkt. In de komende jaren staan collegiaal bestuur, daadkracht, de menselijke maat en de uitvoering van plannen bovenaan de agenda. Zo wordt recht gedaan aan de uitdrukkelijke roep om een verfrissende nieuwe politiek. Op die manier wordt in gezamenlijkheid aan het nieuwe gezicht van Noordwijk gewerkt.

Noordwijk, 21 april 2010,

PUUR NOORDWIJK

Noordwijk VVD/JES

CDA Noordwijk

2. De 10 thema's van uw gemeente Noordwijk

Dienstverlening

De nieuwe coalitie zet in op een lokale overheid die dienstverlening centraal heeft staan. Het vormt de basis voor het gemeenschappelijk handelen.

Wat betekent dat in de praktijk? Inwoners krijgen tijdig antwoorden op hun vragen. De gemeente vraagt Noordwijkers niet meer naar de bekende weg. Overbodige regelgeving wordt onderdrukt en daar waar het kan zelfs geschrapt. Er is sprake van een adequate handhaving van regels en afspraken onder het motto 'Gelijke monniken - Gelijke kappen'. Dit alles wordt uitgebreider vastgelegd in kwaliteitshandvesten waarin de gemeente Noordwijk een aantal concrete beloften doet over de dienstverlening. Het zijn in feite servicenormen die voor iedereen toegankelijk worden gemaakt. Altijd duidelijk zichtbaar, bijvoorbeeld in de Gemeentewinkel of op de website (www.noordwijk.nl), zodat te allen tijde precies duidelijk is wat iedereen naast een vriendelijke service mag verwachten. De komende coalitieperiode zal het bestaande ICT beleid met kracht worden voortgezet ter versterking van de dienstverlening aan de inwoners en ter vergroting van de interne efficiency.

Besluitvorming

In de komende jaren maakt de 'bestuurderscultuur' uit het verleden plaats voor een 'bewonerscultuur'. Deze vernieuwing in de manier van politiek bedrijven maakt de besluitvorming voor de inwoners veel meer toegankelijk. De beleidsvorming wordt op een meer interactieve manier vorm gegeven. Zo zullen in de fase van de planvorming hoorzittingen standaard zijn in het geval dat nieuwe ruimtelijke projecten worden opgestart. Verder zoekt de coalitie naar andere nieuwe vormen van bewonersparticipatie bij gemeentelijke initiatieven.

De noodzaak dan wel de wenselijkheid van het bestaan van adviesraden, voor zowel het college als de gemeenteraad, wordt onderschreven. Dat kan bijvoorbeeld zijn op sociaal-economisch gebied, jongeren en ouderen, of op het terrein van wonen en woonomgeving. De nieuwe adviesraden krijgen nadrukkelijker een positie in de fase van de beleidsontwikkeling, zodat ze al in een vroeg stadium de gemeente kunnen bijstaan met kundig advies.

Veiligheid

Veiligheid en handhaving krijgen nadrukkelijk concrete invulling door een vernieuwende aanpak. Noordwijk werkt de komende jaren met een specifieke politieke portefeuille Veiligheid. De coalitie ziet de dringende noodzaak van creatief meedenken met de Noordwijkers om de veiligheid en de handhaving concreet en meetbaar te verbeteren.

Alles wat kan, moet gebeuren om het gevoel van veiligheid te vergroten, ook als dat betekent dat de grenzen van mogelijkheden en regels moeten worden opgezocht. Zelfs in deze tijden van bezuinigingen, kiest de coalitie voor het investeren in veiligheid en handhaving. De gewenste verbetering vraagt om meer handen aan de kar: méér handhavers zichtbaar op straat dus. Dat zal bijvoorbeeld vorm krijgen door de komst van de nieuw op te richten Lichtblauwe Brigade. Deze dienst kan mogelijk ook werk bieden aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt en stagiairs van relevante beroepsopleidingen. Ook reserveert de nieuwe coalitie geld voor het invoeren van een 'Burgernet', waarmee Noordwijkers zelf meer kunnen doen aan de veiligheid op straat. Tevens komt er een fysiek meldpunt voor overlast. We zetten in op de introductie van de Bestuurlijke Strafbeschikking. We willen dat mobiele camera's kunnen worden ingezet voor onder andere kentekenherkenning. Aan deze maatregelen worden meetbare punten verbonden, zoals het cijfer voor het gevoel van veiligheid vanuit het vergelijkingsonderzoek 'Waar staat je gemeente?' en de 'Politiemonitor'.

De Grent/sluitingstijden

Het bestaande regime met betrekking tot de sluitingstijden op De Grent wordt vooralsnog gehandhaafd; eind 2011 wordt een evaluatie gehouden. Zoals gebruikelijk betrekken we de samenwerking tussen suswachten, de portiers en de politie. Dit is een succesfactor voor rust op De Grent en de omgeving. Afhankelijk van de resultaten van de evaluatie worden (nieuwe) besluiten genomen. Het cameratoezicht op De Grent en omgeving blijft. Er zal een strikter handhavingsbeleid gevoerd gaan worden.

Verkeersveiligheid

De gemeente ontwikkelt beleid dat is gericht op het vergroten van de verkeersveiligheid voor (schoolgaande) kinderen. Daarbij wordt onder meer gedacht aan 'zoen-en-zoefzones' bij scholen.

Wonen

Noordwijk groeit gematigd en beheerst naar maximaal 30.000 inwoners in 2020. Vanuit de uitgangspunten van de Toekomstvisie Noordwijk 2025 en de Ruimtelijke Structuurvisie Noordwijk 2030 wordt gekozen voor kwalitatieve groei. Het bouwtempo wordt aangepast aan de marktomstandigheden en houdt rekening met de Noordwijkse bevolkingsontwikkeling en de eigen behoefte aan nieuwe woningen. De eerder gemaakte afspraken over bouwtempo en aantallen worden dan ook aangepast en waar nodig besproken met andere overheden.

Het actualiseren van bestemmingsplannen heeft topprioriteit en moet voor 2013 gereed zijn. Om snel tot uitvoering te kunnen komen worden vernieuwende werkvormen binnen de gemeentelijke organisatie toegepast. Belanghebbenden en de gemeenteraad worden vroegtijdig in het besluitvormingsproces betrokken.

De nieuwe coalitie zal de woonvisie Wonen op maat actualiseren aan de hand van de wens om in Noordwijk te komen tot levendige en afwisselende nieuwe wijken met woningen in diverse prijsklassen en kansen voor woongroepen.

De huidige doelstelling rond sociale woningbouw passen we aan, aan een meer realistische norm bij nieuwbouwlocaties. De 30% (kernen) - 40% (uitleggebieden) sociale woningbouw is geen hard gegeven, het gaat er vooral om dat nieuwe woningtoevoegingen worden afgestemd op de Noordwijkse vraag (aan de hand van woningbehoefteonderzoek) en de bebouwingmogelijkheden van de locatie. Verder is van belang dat ruimte ontstaat voor diverse vormen van sociale woningbouw en variaties tussen koop en huur. Ingezet wordt op de ambitie om zoveel mogelijk Noordwijkse jongeren te laten starten in de eigen gemeente. Verder is het noodzakelijk dat alle maatregelen leiden tot een betere doorstroming op de woningmarkt. Dit is in het belang van alle woningzoekenden: starters, gezinnen en senioren. Eventuele extra grondopbrengst bij minder sociale woningbouw, wordt geïnvesteerd in het voorzieningenniveau van de gemeente Noordwijk.

Binnen twaalf maanden wordt gestart met de realisatie van de eerste vijftig starterkoopwoningen voor Noordwijkers en dat zal de komende jaren verder moeten groeien. In de herijking van de Woonvisie leggen we eveneens het beleid vast rond de bouw van wooninstellingen in woonwijken, betaald uit de gelden van de Algemene Wet Bijzonder Ziektekosten (AWBZ). Om invulling te geven aan de groeiende vraag wordt, naast de optimalisatie van bestaande voorzieningen, gekeken naar de realisatie van een woonzorgcentrum voor senioren aan de oostkant van Noordwijk. Hierbij geven we specifieke aandacht aan voorzieningen voor zorg, wonen en welzijn. Er worden nadrukkelijk meetbare doelen gesteld voor de realisatie van starters- en seniorenwoningen.

Woonruimteverdeling

Noordwijk zal de grenzen van het huidige woonruimteverdeelsysteem op zoeken om haar eigen inwoners voorrang te verlenen bij toedeling van woonruimte. De woningmarkt voor Noordwijkse starters vraagt om maatwerk.

Het is dan ook van belang dat in het huidige systeem maximale ruimte wordt geboden en dat op regionaal niveau recht wordt gedaan aan de uitgangspunten die vanaf de start al vanuit Noordwijk zijn aangegeven.

Tijdelijke arbeidsmigranten

De langdurige, geconcentreerde huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten blijkt te leiden tot verloedering, voornamelijk in Noordwijk aan Zee. Deze ongewenste situatie wil Noordwijk met kracht aanpakken, waarbij op basis van het vastgestelde hotelbeleid met pandeigenaren in overleg wordt gegaan over een andere invulling van veelal verouderde hotels. Daarnaast wordt een oplossing gezocht in strikte handhaving op het bestemmingsplan, verantwoordelijkheid nemen over het meebetalen aan voorzieningen en aanvullende maatregelen die de leefbaarheid bevorderen. De problematiek rond arbeidsmigranten zal blijvend op regionaal niveau moeten worden opgelost. Hierbij dient altijd een relatie te bestaan tussen het wonen en de economische gebondenheid.

Groen, milieu, duurzaamheid

Noordwijk ligt er fraai bij. Dat moet zo blijven, voor de Noordwijkers en hun gasten. Bij nieuwe investeringen in 'groen' en buitenruimte kijkt de nieuwe coalitie voortaan kritisch naar het nut en de noodzaak. Het aanpakken van verloedering en 'schandplekken' krijgt bij deze overwegingen extra aandacht. Om de kosten draagbaar te houden zullen de wettelijke mogelijkheden worden benut om particulieren te laten bijdragen aan de ontwikkeling en inrichting van de openbare ruimte.

Binnen de ambities op het gebied van duurzaamheid en milieu zullen die keuzes prioriteit krijgen, die voor Noordwijk en de Noordwijkers financieel voordeel opleveren.

Nieuw Oost

De nieuwe coalitie zal eerst met woningbouw in Offem-Zuid beginnen. De nieuwe woonwijk zal op een financieel verantwoorde wijze ontwikkeld worden.

De bebouwingsdichtheid van Offem-Zuid wordt daarom geoptimaliseerd richting ongeveer 750 woningen, wat zal worden vertaald in de onderliggende visies.

Noordwijk bouwt Boechorst af en temporeert de voorbereiding op de bebouwing van Bronsgeest. Deze planning wordt in een later stadium vastgesteld. De mogelijkheid van een sportpark in Nieuw Oost maken we slechts ruimtelijk mogelijk. Onze voorkeur gaat uit naar het optimaliseren van de bestaande gemeentelijke sportparken.

Middengebied – Centraal Park

De nieuwe coalitie richt zich op een zo spoedig mogelijke realisatie van een nieuw zwembad en de verplaatsing van T.C. Bollenpark. Daarbij zullen de uitkomsten van het raadsonderzoek meegenomen worden in verdere planontwikkeling net als mogelijke alternatieve bouwinvullingen rondom het zwembad. Tevens wordt onderzocht of de aantrekkingskracht van het nieuwe zwembad voor gezinnen alsnog versterkt kan worden door in het plan een babybad, duikplank en glijbaan op te nemen. De beoogde grondopbrengst zal echter ook voor alternatieve bouwinvullingen maatgevend zijn.

Noordwijk aan Zee

De uitvoering van de vastgestelde Integrale ruimtelijke visie Noordwijk Zeewaardig wil de coalitie voortvarend oppakken, waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar het tot stand brengen van versnellingsmogelijkheden door goed in te spelen op particuliere initiatieven. De coalitie gaat werk maken van het aanpakken van 'schandplekken' als het Vuurtorenplein.

Beleid wordt ontwikkeld voor onderhoudsplicht door eigenaren van verpauperde gebieden/panden en voor het tegengaan van verloedering van plekken in het dorp. Voor de verfraaiing van het Vuurtorenplein maken we een beperkt budget vrij voor de realisatie van een tijdelijke opknapbeurt in overleg met de buurt. Hierbij wordt gekeken naar de plaatsing van speeltoestellen. Voortvarend zet de nieuwe coalitie in op de realisatie van een structurele oplossing voor het Vuurtorenplein en omgeving Palaceplein.

Wantveld

Er wordt een onderzoek gedaan naar de ontwikkeling op en rond het Wantveld. Hierbij dient nadrukkelijk gekeken te worden naar het karakter van dit gebied. De coalitie neemt het eerder vastgelegde behoud van de bestaande parkeercapaciteit als uitgangspunt.

De Kern Gezond

In de komende jaren zal verder worden gegaan met de afronding van alle nieuwbouwplannen in de kern van Noordwijk Binnen. Tevens wordt gewerkt aan het opzetten van een goede verkeerscirculatie en parkeerbeleid. Daarnaast wordt de ontwikkeling van de locatie Losplaatsweg opgepakt.

Buitengebied

De nieuwe coalitie aanvaardt het principe dat niet-agrarische bedrijven onder geen beding naar het buitengebied worden uitgeplaatst. Dat is de beleidslijn vanaf 'heden' en voor de toekomst. Een reeds lopend traject beschouwt de coalitie als 'overgangsrecht'. Het wordt niet onderbroken.

Werken en economie

In vervolg op de Noordwijkse Urgentie Agenda (NUA) zal de economie (werkgelegenheid) een stimulans krijgen. Dat gebeurt door het geven van ruimte aan particuliere initiatieven en door een proactieve houding van de lokale overheid. Noordwijk moet daarbij meer vanuit de 'ja, tenzij'-aanpak werken.

Meer specifiek voert de coalitie een actieve agenda op de bestrijding van (jeugd)werkloosheid. Met het bedrijfsleven pakt de gemeente graag de handschoen op om zoveel mogelijk Noordwijkers in hun eigen inkomen te laten voorzien. Instrumenten daarbij zijn het weghalen van bureaucratie voor werkgevers om mensen te scholen of toe te leiden naar een baan. De ingezette lijn op dit gebied wordt doorgezet.

Onderzoek naar armoedeval

Vanzelfsprekend kent Noordwijk een fatsoenlijk sociaal vangnet voor wie dit nodig heeft. De 'plus'-regelingen in het Noordwijkse armoedebeleid mogen echter geen aanleiding geven om langer dan nodig in de bijstand te blijven. Die regelingen zullen worden vermagerd, voor zover deze betrekking hebben op de toegang tot het arbeidsproces. Het doel is om deze regelingen te laten aansluiten op het regionaal gemiddelde.

Economie

Alle economische sectoren zoals toerisme, agrarische sector, detailhandel, dienstverlening, zorg en hoogwaardige technologie, worden vol- en gelijkwaardig behandeld. In het kader van de versterking van de werkgelegenheid streeft de coalitie een divers aanbod na. De reeds gestarte initiatieven ter stimulering van het duurzaam ondernemen worden voortgezet. Om de Duin- en Bollenstreek bloeiend te houden, participeert de gemeente actief in de Greenport Ontwikkelings Maatschappij (GOM). De subsidiëring van de taakuitoefening door stichting Noordwijk Marketing (NM) is bestemd voor alle economische sectoren in Noordwijk en dat is dan ook terug te zien in de promotieactiviteiten. Het doel is om de komende jaren binnen deze publiek-private samenwerking toe te groeien naar een gelijke mate van financiering.

Onverminderd zet Noordwijk zich in voor de realisatie van een hoogwaardig kennisintensief bedrijventerrein op het gebied van ruimtevaart: het Space Business Park. Samen met ESA/ESTEC en andere overheden, wil de coalitie de unieke positie van Noordwijk als de ruimtevaartplaats van Nederland versterken.

Noordwijk gaat het gebruik van de digitale snelweg bevorderen. Samen met het bedrijfsleven wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van aanleg van hoogwaardige snelle dataverbindingen naar bedrijventerreinen door middel van glasvezelkabel of andere nieuwe methoden als draadloos internet.

Toerisme

Het congres- en verblijftoerisme worden onverminderd gezien als belangrijke dragers van de Noordwijkse economie. Beide dragen bij aan het unieke karakter aan de badplaats.

De komende jaren geeft de coalitie verder uitvoering aan de uitgangpunten uit de Sociaal-economische visie. De inkomsten en de uitgaven voor de gemeente vanuit het toerisme worden inzichtelijk gemaakt en dienen als basis voor toekomstige investeringsbeslissingen. Wanneer de budgetten het toelaten kan gedacht worden aan verlaging van toeristenbelasting in dalperioden, gekoppeld aan acties van het Noordwijkse bedrijfsleven in die perioden.

De nieuwe coalitie heeft nadrukkelijke aandacht voor branchering en het creëren van een aantrekkelijk winkelaanbod. Onderzocht wordt welke instrumenten de gemeente kan inzetten om te komen tot het gewenste winkelaanbod in heel Noordwijk. Op publiek-private basis wordt een 'centrummanager' aangesteld. Deze deeltijdfunctie wordt ondergebracht bij stichting Noordwijk Marketing.

Koopzondag

Wanneer alle nieuwbouw van winkels in Noordwijk Binnen klaar is, volgt in dat gebied een enquête over de vraag of heel Noordwijk moet worden aangewezen als toeristisch gebied, waardoor het mogelijk zou worden om zondagopenstelling voor alle winkeliers mogelijk te maken. Er zijn supermarkten die al open zijn op een deel van de zondag. Die mogelijkheid blijft bestaan.

Strand

Sinds 2010 is jaarrondexploitatie op het strand toegestaan, in beginsel beperkt tot vijf paviljoens die blijvend op het strand mogen staan en daarbij minimaal zes dagen per week hun diensten aan de bezoekers aanbieden. Er zijn evenwel tot het moment van het nemen van het voorbereidingsbesluit zeven aanvragen ingediend om bouwvergunning voor een blijvende exploitatie op het strand. Na het winterseizoen 2011-2012 zal de jaarrondexploitatie op het strand worden geëvalueerd, ongeacht het werkelijk gebouwde aantal blijvende paviljoens. De coalitie legt het maximum aantal jaarrondexploitaties vast in een bestemmingsplan voor het hele strand en kijkt hierbij of strandsportverenigingen ook 'jaarrond' kunnen gaan. Met de jaarrondexploitanten wordt een apart contract afgesloten waar in de pachtprijs de jaarrondmogelijkheid tot uitdrukking komt.

Nog in het strandseizoen van 2010 maakt de coalitie de komst van extra publieke speeltoestellen op het strand en in de omgeving van de vuurtoren mogelijk. Het plaatsen van speeltoestellen door exploitanten van strandpaviljoens wordt ook toegestaan, mits dat gebeurt binnen het eigen exploitatievlak van het paviljoen.

Er worden voldoende middelen beschikbaar gehouden voor een schoon strand en omgeving. Daarmee wordt actief beleid gevoerd op het behouden dan wel bereiken van kwaliteitskeurmerken als Blauwe vlag, Schoon Strand, *Quality Coast* en *Green Key*. De toekenning van deze internationale keurmerken aan het Noordwijkse strand worden nadrukkelijk gebruikt bij de duurzame promotie van Noordwijk als Bloemenbadplaats.

Leven

In de bezuinigingstaakstellingen ontziet de nieuwe coalitie de budgetten uit de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) voor 'hulp in de huishouding' en voor 'individuele voorzieningen' (scootmobiels, taxivervoer, woningaanpassingen/trapliften). De in 2009 bestede reguliere budgetten beschouwen we als het '0-niveau'; in de jaren daarna worden die budgetten verhoogd met het inflatiepercentage. Bij de vaststelling van de jaarrekening worden overschotten op deze budgetten gereserveerd en geormerkt voor besteding binnen hiervoor genoemde gebieden van de Wmo.

Vanuit de gemeente Noordwijk wordt gestimuleerd dat de inzet van huishoudelijke hulp en individuele voorzieningen lokaal wordt georganiseerd door de inschakeling van 'lokale' zorginstanties, zodat Noordwijkers meer vertrouwde zorg krijgen. Anders gezegd gaat het hier om de continuïteit van de vertrouwde gezichten die de Noordwijkse zorgbehoevenden blijvend kunnen krijgen. Deze stimulans geeft tevens een impuls aan de lokale werkgelegenheid.

Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek

De coalitie blijft kritisch en terughoudend kijken naar het beleid dat wordt ontwikkeld binnen de Intergemeentelijke Sociale Dienst Bollenstreek (ISD Bollenstreek). Deze ISD is een uitvoerend en geen beleidsbepalend orgaan. Noordwijk wenst de eigen kaders te kunnen vaststellen en lokaal maatwerk te kunnen leveren. Harmonisering van beleid met de regio is geen doel op zich. Mocht de regio het Noordwijkse beleid willen overnemen, zodat harmonisatie plaatsvindt, dan is zij daartoe van harte uitgenodigd.

Belang van vrijwilligers en mantelzorgers

De nieuwe coalitie blijft onverminderd steun geven aan het belang van vrijwilligers en mantelzorgers in de Noordwijkse gemeenschap.

Kinderlintje

In het verlengde hiervan wordt een regeling gemaakt voor invoering van het zogenaamde 'kinderlintje', gericht op kinderen die vanwege een bijzondere verdienste op een bijzondere manier gewaardeerd kunnen worden. Dit gebeurt in samenspraak met de Jongerenraad.

Leren

Investeren in onderwijs is van groot belang. De nieuwe coalitie bezuinigt dan ook niet op de investeringen in goede huisvesting van het onderwijs. Bovendien zal actief worden ingezet op de komst van een 'dependance' van één of meer instellingen voor beroepsonderwijs, bij voorkeur op het gebied van recreatie, toerisme, technologie, milieu en landschapsontwikkeling. De huisvestingskosten van een dergelijke onderwijsinstelling zijn een specifiek onderwerp van studie.

Lokale cultuurhistorie

De nieuwe coalitie hecht zeer aan het lokaal cultuurhistorisch besef van de Noordwijkers. Immers, als je niet weet waar je vandaan komt, weet je ook niet waar je naartoe gaat. Dit besef wordt opgenomen als prioriteit in het lokaal onderwijsbeleid.

Gymles

In het verleden had de gemeente Noordwijk gymleraren in dienst. Deze zijn enkele jaren geleden overgegaan naar een dienstverband bij de scholen. De overgangperiode is bekostigd door de gemeente Noordwijk. Echter, de lessen voor gym op de scholen worden sinds jaar-en-dag gefinancierd door de Rijksoverheid, rechtstreeks aan de scholen. En daarmee heeft de gemeente Noordwijk de kosten van het gymonderwijs dus een aantal jaren daarbovenop óók gefinancierd. Dit was te billijken omdat de scholen bereidheid toonden om het dienstverband van deze leerkrachten over te nemen.

Nu de overgangperiode is afgelopen en de scholen het geld van de Rijksoverheid kunnen inzetten om deze gymleraren te behouden, bereidt de coalitie een overeenkomst voor waarin de subsidiëring door de gemeente Noordwijk wordt afgebouwd. Dat gebeurt met 100.000 euro vanaf 2011 en nog eens 100.000 euro vanaf 2012. Zo blijft er een bedrag beschikbaar voor de scholen van ongeveer 100.000 euro. Dit bedrag zal niet langer worden aangewend voor de salariskosten van de gymleraren, maar zal gebruikt worden om in 'stenen' te investeren: fysieke aanpassingen in de scholen, waarmee bijvoorbeeld buitenschoolse of tussenschoolse opvang en bijscholingslokalen mogelijk gemaakt kunnen worden. Als wederdienst wordt gevraagd om de gymles door vakleerkrachten te laten blijven geven.

Vrije tijd

De knelpunten voor de binnen- en buitensport worden zo snel mogelijk opgelost. Inzet hierbij is tevens om de sportvoorzieningen in Noordwijk op een hoogwaardiger niveau te krijgen. Dit dient primair te leiden tot meer sporters dan wel minimaal de handhaving van het aantal sporters. Het is de ambitie om in samenwerking met het bedrijfsleven de kwaliteit van de sportvoorzieningen zodanig te verbeteren dat ook topsportverenigingen hier willen trainen en hun sport bedrijven. Er wordt een meerjarenonderhoud- en instandhoudingplan voor de gemeentelijke sportcomplexen gemaakt om terugval in kwaliteit te voorkomen. Daarnaast zal een Integraal Huisvestingsplan (IHP) worden opgesteld.

De coalitie geeft ruimte aan de ontwikkeling van de sport in het Middengebied. In De Nes wordt een strook grond in reserve gehouden ten behoeve van de uitbreiding van het aantal velden van de voetbalvereniging Noordwijk, dan wel voor andere sportvoorzieningen.

Eén loket sport

Ter ondersteuning van alle sportverenigingen in Noordwijk stellen we één loket met een gemeentelijk aanspreekpunt in. Hier kunnen alle sportverenigingen terecht voor vragen.

Publiek-private samenwerking bij (sport)accommodaties

De nieuwe coalitie onderzoekt hoe de middelen kunnen worden gegenereerd voor de investeringen in nieuwbouw van (sport)accommodaties, of breder gesteld: hoe maatschappelijk vastgoed kan worden gefinancierd. Publiek-private samenwerking kan een richting zijn. Particuliere investeerders worden uitgenodigd te bouwen of te kopen, waarna het vastgoed wordt gehuurd ten dienste van de sport of het welzijn. Uitgangspunt is dat Noordwijk eigenaar blijft van de grond.

Cultuur en monumenten

Vanwege de financiële situatie zullen de gemeentelijke ambities wat betreft cultuur en monumenten neerwaarts moeten worden bijgesteld. Ook voor cultuur- en monumentenbeleid geldt dat de (voorgenomen) uitgaven kritisch tegen het licht gehouden moeten worden. De coalitie geeft bij de uitvoering van het cultuurbeleid prioriteit aan de gezamenlijke beleving van cultuur en het sterk houden van bestaande accommodaties. Daarbij wordt bijvoorbeeld gedacht aan de muziekverenigingen, maar ook aan de gezamenlijke geschiedenis van Noordwijk: ons cultureel erfgoed.

Evenementen

Op basis van het vastgestelde evenementenbeleid maakt de gemeente het initiatiefnemers mogelijk om invulling te geven aan een divers, aantrekkelijk en passend evenementenaanbod. Jaarlijks worden maximaal twee grootschalige feestelijke evenementen toegestaan, waarbij strikte handhaving en controle harde voorwaarden zijn. Tijdens deze feesten moet er voldoende (politie)toezicht beschikbaar zijn. Eén evenement mag op het strand worden georganiseerd; het andere wordt ingevuld door Grentpop. Daarnaast is er ruimte voor het strandfeest voor alle paviljoens, waarvan de uitstraling overigens niet mag doorgaan over het hele strand.

Tijdens het grootschalig feest op het strand is 10.000 bezoekers het absolute maximum. Toegangscontrole is een voorwaarde.

Alleen in de zomermaanden en nadrukkelijk ten behoeve van de versterking van het toeristisch product, is het toegestaan om publieke vuurwerkshows te organiseren. Vuurwerk bij particuliere festiviteiten is niet gewenst. Deze beleidslijn dient nader afgestemd te worden met de provincie Zuid-Holland.

Bereikbaarheid

Voor zowel het woon- en werkverkeer als het zakelijk en toeristisch verkeer is het van cruciaal belang dat blijvend wordt geïnvesteerd in de bereikbaarheid van de gemeente Noordwijk. De bereikbaarheid wordt op diverse plaatsen verbeterd. Met de provincie Zuid-Holland, de regio Holland Rijnland en de gemeente Teylingen wordt ingezet op een programma voor verbetering van de bereikbaarheid tussen Noordwijk - Voorhout - Sassenheim, over de weg en met het openbaar vervoer. In combinatie met de bebouwing van Offem-Zuid, spant Noordwijk zich in om een dubbele aansluiting van de verlengde Beeklaan op de N206 gerealiseerd te krijgen. In de toekomstige discussie over de RijnGouwelijn-West zal het 'Noordwijks alternatief' als eindpunt worden genomen. In de komende jaren zal worden geïnvesteerd in goede wandel- en fietspaden.

Parkeren

Aan de recent vastgestelde parkeernota wordt uitvoering gegeven. Met spoed werkt de nieuwe coalitie aan een parkeerstrategie voor de korte en lange termijn in het toeristisch kerngebied en de kern van Noordwijk Binnen. Het doel is om ten minste één ondergrondse parkeergarage in het toeristisch kerngebied van Noordwijk aan Zee te realiseren. Voor elk woonadres in Noordwijk kan een gratis parkeerkaart worden aangevraagd die zeven dagen in de week op alle openbare parkeerterreinen voor maximaal twee uur bruikbaar is. De effecten van deze service worden na anderhalf jaar geëvalueerd.

(Zee)jachthaven

In de gemeente Katwijk wordt onderzoek gedaan naar de aanleg van een zeejachthaven in de richting van Noordwijk. Afhankelijk van de resultaten en van onderzoek naar de effecten daarvan voor de Noordwijkse kustlijn, zal worden overwogen of Noordwijk overgaat tot zeewaartse ontwikkelingen (plannen Deltacommissie). De mening van de Noordwijkers, een goede inpassing buiten beide boulevards in de natuurlijke omgeving en een budgetneutrale realisatie, zijn maatgevend voor het vervolg. De kansen voor een versterking van een binnenhaven (Kaagtoerisme) worden onderzocht.

Vliegtuighinder

Via actieve participatie in de Commissie Regionaal Overleg luchthaven Schiphol (CROS) zet Noordwijk in op minimalisering van hinder van het vliegen boven Noordwijkse woonwijken.

Openbare ruimte

Bij de inrichting van de openbare ruimte zal afstemming plaatsvinden op fysieke toegankelijkheid (zoals bijvoorbeeld bij de keuze van materialen). Zo zal in toekomstige plannen rekening worden gehouden met de aanleg van routes voor gebruikers van bijvoorbeeld scootmobiel. Er wordt gezocht naar mogelijkheden om Noordwijkers meer te betrekken bij het onderhoud van de eigen straat en wijk. Eigen initiatief wordt beloond door zaken sneller op te pakken of middelen ter beschikking te stellen. Beleid wordt ontwikkeld voor de invoering van een alternatieve aanpak van zwerfafval. Bij het aanpakken/opknappen van de openbare ruimte wordt expliciet de mogelijkheid gebruikt die de wet Ruimtelijke Ordening biedt.

Duingebied

Door nauwe samenwerking met partners, waaronder Staatsbosbeheer, wordt geïnvesteerd in het verbeteren van de wandel- en fiets/crosspaden in de Noordwijkse duinen. Als het budgettair mogelijk is worden bij de Noordwijkse 'trimbaan' de speel- en sportfaciliteiten weer teruggebracht.

De mogelijkheid voor het aanleggen van een extra uitlaatgebied voor honden in Noordwijk aan Zee wordt onderzocht in de directe omgeving van De Zeereep.

Er wordt strikt gehandhaafd op overlast van hondenpoep buiten de aangegeven uitlaatplaatsen.

De gemeentelijke organisatie

De medewerkers van de gemeente Noordwijk zijn de sleutel tot het succes van de uitvoering van dit coalitieakkoord. In dit kader wordt de komende vier jaar een groot beroep gedaan op de professionaliteit. Dit betekent investeren in de kwaliteit en ontplooiingsmogelijkheden van de medewerkers.

Onder de huidige financieel-economische vooruitzichten zal de organisatie er echter niet aan ontkomen om de bezetting, structuren en werkwijze kritisch tegen het licht te houden en waar nodig te wijzigen.

Ruimtelijke projecten

De ambitie van de nieuwe coalitie is om de afdeling Ruimtelijke Projecten 'uit te faseren' en over vier jaar voor het merendeel zo niet volledig weer binnen de 'reguliere' gemeentelijke organisatie te hebben ondergebracht. Dit mede met het oog op het terugdringen van de 'externe kosten'.

In de uitvoering wordt daarbij onderzocht of meer overgelaten kan worden aan de markt. Op basis van een programma van eisen, goede aanbesteding en controle achteraf kan de bemoeienis vanuit de gemeente sterk verminderd worden. Er wordt niet eerder besloten tot fasering van projecten dan nadat de gevolgen daarvan in beeld zijn gebracht. De keuze voor fasering wordt door het college voorbereid, waarbij bestaande afspraken met derden worden gerespecteerd.

Tegelijkertijd gaat Noordwijk op zoek naar locaties waar snel kan worden verdiend. Daarbij mogen de kosten voor de baat gaan, maar uiteindelijk zullen de baten de kosten moeten overtreffen; 'Laat niet het betere de vijand van het goede zijn'.

Al het gemeentelijk bezit (gebouwen en gronden) wordt doorgelicht en beoordeeld op de mogelijkheid van afstoten. Al het gemeentelijk bezit wordt beoordeeld op de noodzaak voor toekomstig gebruik; dit houdt de bestanden actueel.

Regelgeving

De coalitie intensiveert het terugdringen van bureaucratie. Er komt een zelfstandig portefeuilleonderdeel voor het terugdringen van verordeningen en regels. Het vaststellen van een nieuwe regel moet gepaard gaan met het schrappen van een oude regel. Aanvragen voor (kleinere) bouwvergunningen moeten sneller kunnen worden afgehandeld en subsidieaanvragen voor verenigingen worden vereenvoudigd. De reactiesnelheid bij bezwaren en vragen wordt verhoogd.

Integriteit

Integriteit is één van de pijlers van het openbaar bestuur. De overheid is van onbesproken gedrag. In Noordwijk is dat niet anders! Gelijke gevallen worden op gelijke wijze behandeld. Er zijn geen voorkeursituaties. Mocht het echter noodzakelijk zijn om uitzonderingen op beleid toe te staan, dan is de motivering daarvoor openbaar en toetsbaar. Daar mogen de inwoners van Noordwijk op vertrouwen.

De interne integriteits- en omgangsnormen voor het Noordwijkse gemeentebestuur zijn duidelijk vastgelegd en zullen waar nodig worden geactualiseerd. Dat geldt tevens voor omgangsnormen voor de dagelijks bestuurders, ambtenaren en raadsleden richting de inwoners en bedrijven van Noordwijk.

Bestuurlijke toekomst

Overwegingen van efficiency en effectiviteit kunnen aanleiding zijn om het zoeken naar nieuwe samenwerkingsvormen of huidige te intensiveren, zonder op voorhand enig partner uit te sluiten. De fysieke afstand tot de samenwerkingspartner hoeft geen beperking te zijn. De coalitie is zich er nadrukkelijk van bewust dat Noordwijk niet op zichzelf staat. Om de dienstverlening aan de Noordwijkers de komende jaren te kunnen waarborgen is het van belang om samen te werken met andere gemeente(n), de regio, de provincies en de rijksoverheid.

Financiën op orde

De afgelopen jaren is door het gemeentebestuur van Noordwijk gewerkt aan de totstandkoming van een gezond financieel beleid. Dat heeft geresulteerd in een meerjarig sluitende begroting en een financiële positie die op orde en gezond is. Ook de organisatie heeft een groei gekend, vaak mede door overdracht van rijkstaken maar ook door het hoge ambitieniveau van het gemeentebestuur.

De economische crisis maakt dat deze vanzelfsprekend lijkende groei abrupt omgebogen moet worden door middel van bezuinigingen en taakheroverwegingen. De coalitie ziet zich daarom voor een grote financiële uitdaging geplaatst, die voortvarend wordt opgepakt.

De financiële toekomst; Noordwijk moet bezuinigen

De coalitie legt de uitvoering van de ombuigingstaakstelling van € 4 miljoen, te realiseren in fasen van € 2 miljoen in 2011, € 3,5 miljoen in 2012, € 4 miljoen in 2013 en volgende jaren, in handen van het college van burgemeester en wethouders. Daarbij zijn onderstaande globale gedachten richtinggevend. Het college werkt deze gedachten uit en specificeert deze in het collegewerkprogramma.

Taakstelling 2010-2014	Realisatie in 2014	Doel / middel
Verhoging efficiency en effectiviteit van de bedrijfsvoering	€ 800.000	Reductie van de loonsom, o.m. door structuur-aanpassing, outsourcing, professionalisering inkoop
Kerntakendiscussie	€ 2.000.000	Schrappen van taken, met daarbij behorende formatie
Heroverweging bestaande en nieuwe beleid-voornemens	€ 750.000	Kostenbesparing, d.m.v. schrappen in beleid-voornemens van recente datum
Extra inkomsten	€ 450.000	o.m. bouwleges

Noordwijk staat voor jaren van bezuinigen. Daar kan en mag de coalitie de ogen niet voor sluiten. Er ligt een grote taakstelling om de financiële toekomst van Noordwijk op rechte koers te houden. De recessie is van grote invloed op de financiële huishouding van de gemeente.

De inkomsten uit het gemeentefonds zullen in de komende jaren aanzienlijk afnemen en ook de eigen inkomstenbronnen van de gemeenten staan onder druk. Daarnaast is er een aantal bestaande wensen van nieuw beleid, waarover de definitieve beslissing is opgehouden totdat helder is of het geld daarvoor beschikbaar kan komen.

Ten slotte moet worden beoordeeld of er genoeg geld is voor de uitvoering van de nieuwe wensen uit dit coalitieakkoord.

Dit alles leidt tot een zoektocht naar geld tot een bedrag van € 4 miljoen in 2014. Er zijn echter signalen dat de omvang van de uitkering uit het gemeentefonds nog verder kan dalen. Daarover zal in de loop van 2011 meer duidelijkheid ontstaan. Afhankelijk daarvan wordt een besluit genomen over verdere ombuigingen.

Noordwijk voert de bestaande ombuigingstaakstelling uit in een aantal afzonderlijke trajecten. Het eerste richt zich op verhoging van de efficiency en de effectiviteit van de bedrijfsvoering in de eigen organisatie. Hieraan wordt een taakstelling gekoppeld van € 800.000 in 2014, die wordt bereikt door reductie van de kosten van de loonsom. Dit zal effect hebben op de organisatiestructuur en de wijze van invulling van de formatie. Ook wordt hieraan een onderzoek verbonden naar mogelijkheden van uitplaatsing van taken en verdere professionalisering van de inkoop. In deze context beoordelen we of huisvesting op één decentrale locatie efficiënter en effectiever is dan op de twee bestaande decentrale locaties.

In de zomermaanden van 2010 zal een kerntakendiscussie worden gehouden op politieke uitgangspunten. Dat is het tweede ombuigingstraject. Daarbij blijft niets onbespreekbaar met uitzondering van de Wmo (huishoudelijke hulp en individuele voorzieningen) en 'veiligheid'. De ombuigingstaakstelling van de kerntakendiscussie wordt hoog ingezet: € 2 miljoen, te bereiken in 2014. Onderdeel daarvan vormt het niet langer toepassen van de inflatiecorrectie op subsidies met ingang van het jaar 2012 en de vermindering van bijdragen aan samenwerkingsverbanden.

In de wijze van kostenreductie binnen de kerntakendiscussie wordt het schrappen van beleid in combinatie gezien met vermindering van formatie. De eigen organisatie ontkomt dus niet aan een kritische toets. Hieronder is zowel de interne als de externe formatie begrepen. Aan de besparingsdoelstelling wordt een jaarlijkse planning gekoppeld voor wat betreft het schrappen van taken. Besluitvorming over ombuigingen zal zorgvuldig gebeuren. Uiteraard gaat het hele traject gepaard met optimale zorg voor het personeel en een goed sociaal statuut. Bovendien hebben betrokken partijen van wie bijvoorbeeld subsidiebedragen worden geschrapt, recht op een redelijke afbouwtermijn.

Reeds bestaande beleidswensen waarvoor de gemeenteraad de middelen nog moet vrijgeven, worden opnieuw afgewogen tegen de beschikbare financiële ruimte. Dat geldt evenzo voor de beleidsclaims uit dit coalitieakkoord met een bescheiden financiële omvang van € 250.000. Hierbij kan gedacht worden aan voornemens op het gebied van parkeren, veiligheid, de kwaliteit van de leefomgeving en het toerisme.

Lasten voor de Noordwijker

Het aanhalen van de financiële broekriem van de gemeente betekent niet dat de belastingen extra worden verhoogd. De jaarlijkse lastenverhoging beperkt Noordwijk tot het percentage van de inflatiecorrectie. Dit geldt voor alle belastingen en heffingen.

Alleen de parkeertarieven (vanwege technische oorzaken) en de toeristenbelasting (op basis van een analyse van toeristische inkomsten en uitgaven) worden op een andere manier aangepast aan de kostenstijgingen. De rioolrechten en de afvalstoffenheffing blijven 100% kostendekkend.

De wijze van invoering van de 'brede rioolheffing met een rechtvaardige grondslag' wordt onderzocht. Met dit laatste wordt beoogd een evenwichtiger invulling te geven aan het principe 'de vervuiler betaalt'.

Tevens zal hiermee de lastendruk voor de Noordwijkse inwoners omlaag gaan.

De manier waarop de opslag van de onroerendezaakbelasting (OZB) van bedrijven ten goede komt van een Bedrijven Investeringszone (BIZ) wordt uitgewerkt. We bereiken ermee dat alle ondernemers in een economische zone ook meebetalen aan de voordelen die ze genieten en dat het verschijnsel van de 'meelifters' wordt teruggedrongen.

Noordwijk blijft de tarieven van de belastingen en heffingen vergelijken met die van de regiogemeenten. Daarin kan de basis liggen voor standpunten over de eigen belastingheffing. Terughoudend beleid op het gebied van lokale lastenstijging houdt – ondanks de noodzakelijke bezuinigingen – voor de coalitie de uitdaging in om te stijgen in de rangorde van gemeenten met lage woonlasten.

Het kapitaal dat is verkregen bij de verkoop van de NUON-aandelen moet blijvend worden gereserveerd en belegd. De volgende tranches worden eveneens belegd. De renteopbrengsten gebruikt Noordwijk als reguliere inkomsten in de begroting van de Algemene dienst.

De mogelijkheid tot heffing van precario op ondergrondse kabels en leidingen wordt niet afgeschaft. In de meerjarenbegroting was al met die afschaffing gerekend, vanaf 2011. De ruimte die ontstaat door het niet afschaffen van de heffingsmogelijkheid reserveert de nieuwe coalitie voor het opvangen van mogelijke tegenvallers in het totale ombuigingstraject van de komende vier jaar.